

Za kolik se v Evropě dělá?

Statistici Českého statistického úřadu srovnávají evropské výdělky za období 2006–2011. Jak rostly mzdy v České republice?

Růst mezd byl v České republice v celém období od roku 2000 rychlejší než v západní Evropě. Vzhledem k tomu, že se relativně dařilo krotit inflaci, rostly mzdy i reálně. Naopak například v Německu růst nominálních mezd jen zhruba kopíroval růst cen, takže kupní síla zaměstnanců se tam v posledním desetiletí vlastně nezměnila.

V minulých pěti letech lze pozorovat jisté sblížení úrovní mzdových nákladů, protože chudším státům rostly reálně rychleji než bohatým; nejvyšší indexy jsou u Bulharska a Rumunska, zatímco např. ve Spojeném království došlo k poklesu.

Druhý aspekt, který Čechům pomáhal, bylo posilování kurzu české měny. Vzpomene si dnes ještě někdo, že v roce 2001 stálo jedno euro 34 Kč? O deset let později se dalo koupit o téměř deset korun levněji. To znamená, že rostla nejen kupní síla mzdy na domácím trhu, ale zlevňovaly se i zahraniční dovolené.

Z pohledu statistiků je lepší se podívat na celkové náklady práce zaměstnavatele. Kromě platu musí za své zaměstnance také uhradit zdravotní a sociální pojištění. Přitom zákonné podmínky se v evropských státech významně liší.

Úroveň celkových nákladů práce v průmyslu a službách je v EU neuvěřitelně různorodá – rozdíl mezi průměrnou hodinovou sazbou je od 3,5 eur v Bulharsku až po 39,3 eur v Belgii. V největší – německé – ekonomice je to 30,1 eur. Česká republika je s 10,7 eury daleko za státy západní Evropy. Na druhou stranu má Česko nejvyšší úroveň ze ze-

Průměrná hodinová sazba je od 3,5 eur v Bulharsku až po 39,3 eur v Belgii.

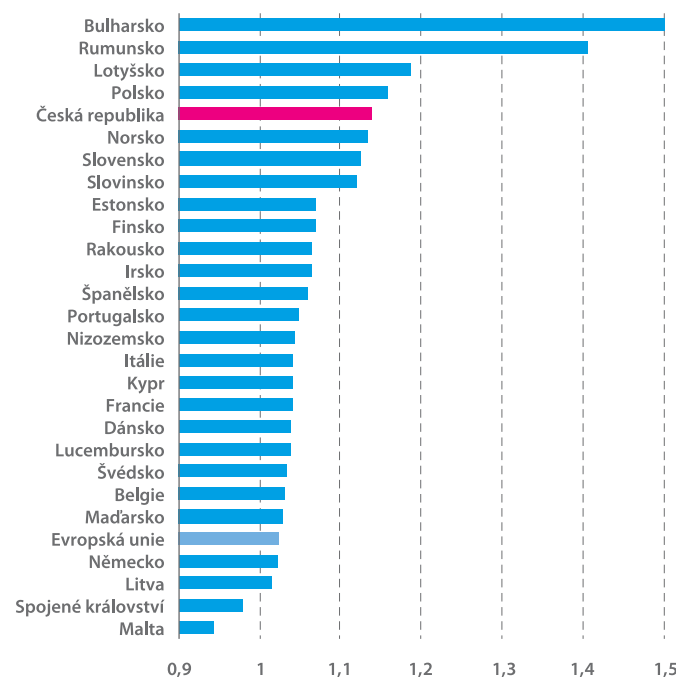
mí východní Evropy, které v roce 2004 také vstoupily do Evropské unie.

Při srovnávání různých úrovní nákladů práce či mezd je nutné ještě zvažovat jeden fakt a to, že v různých zemích je různě draho a za stejné peníze si tam koupíme méně či více zboží než u nás. K vyrovnání tohoto faktu slouží tzv. parita kupní síly. Ta na základě standardizovaného spotřebního koše určuje výši cen na místním trhu. Protože celkově platí, že tam, kde jsou vysoké mzdy, je zároveň více draho, obrovské rozdíly mezi zeměmi se tímto částečně smazávají. V Česku je obecně cenová hladina nižší než v drahých západních (zejména severovýchodních) zemích, naopak je vyšší než u chudších východních sousedů. Srovnatelná je se Slovenskem.

Nejnižší ceny v EU lze najít v Bulharsku a pak v Rumunsku, což jsou také státy s nejnižší úrovní výdělků. Nejvíce draho je na území Evropské unie v Dánsku, za hranicemi Unie pak v Norsku a Švýcarsku.

Přestože tímto přepočtem dochází ke sblížení úrovní, rozdíly mezi státy zůstávají stále velké. V paritě kupní síly české náklady práce, podobně jako portugalské, stále nedosáhnou ani poloviny německého průměru (bulharské jsou na 22 %, rumunské na 26 % a lotyšské na 30 %). Nejvíce si za svou výplatu může koupit Belgičan. Překvapivě Švýcar si může koupit v průměru méně než Němec.

Index reálné průměrné mzdy v období 2006–2011

Zdroj: Eurostat

Jitka Erhartová
oddělení statistiky práce